

Svar på remiss gällande ansökan om bygglov för solceller, fastighet Eginö 13, Dalby, Lunds kommun

Ansökan innebär att solceller placeras på två av gårdens byggnader. Gården är upptagen i Bevaringsprogrammet som särskilt värdefull kulturmiljö:

" Ursprung i Dalby 8:1. Detta är en tidigare jordbruksfastighet som har bakgrund i 1700-talet. Nuvarande bostadshus är byggt 1936. Den kringbyggda formen är bibehållen, dock med vissa av tidens successiva förändringar. Så står bostadshus och två större ekonomibygnader kvar varav den ena är putsad och den andra är i röd tegel. Endast två mindre uthusbyggnader har tillkommit på den nordvästra gårdsdelen. På innergården har den äldre kullerstenbeläggningen bibehållits nästan fram till idag då ny sten satts.

Gårdens egentliga bostadshus idag är uppfört i röd tegel, har sadeltak täckt med eternitplattor samt en frontespis åt söder. Med dagens ögon är byggnaden gestaltad i ett en- och enhalvplanshus, högt och med brant takfall. Fönstren är av två- och treluftstyp som har bibehållits väl i en harmonisk ursprunglig utformning. De är vitmålade och har en något oregelbunden spröjs, några endast en tunn list i var luft. Även de små vindfönstren är konstfullt utformade i klyftform med spröjs. Östra gaveln har en ingång och en ny vitmålad dörr med fönster. Fasaden har välartikulerade ornament i murningen med hörnkedjor och tandsnitt i gesimsen som följer taket runt om. Uthus i västra gårdsdelen har sadeltak och rundade övre fönsterkarmar, garaget vid sidan om är vitputsat och har röda dörrar. Trädgård med gräsmatta omger huset utanför mot den stensatta gården.

Den östra gårdslängan ligger i nordsydlig riktning och följer Sjöstorpsvägen. Den står på granitsockel. Vid 1900-talets början ingick längan i en äldre trelängad sammanbyggd formation. Byggnadens södra del är nyligen reoverad, vitputsad och inredd. Gavelröstena är klädda med nu nymålade brädpanel i rött. Plåt i rännen kring tak har röd kulör. Tvåluftsfönstren är också rödmålade liksom en pardörr som utgör entré och har överljus. Byggnaden har enligt uppgift stomme av tegel. Detta kan gälla endast den södra delen där bränt tegel finns. I norra delen är råsten och korsvirke stomme. Markerade hörn med utdragna lisener utanför murlivet i samma slätputs som övrig fasad. Taket är täckt med en äldre variant av korrugerad eternit. Norra gaveln är ej restaurerad och röjer en äldre mur under den raserade äldre putsen. Södra entrén är klädd med diagonalt lagd panel. Längan har på norra delen ett äldre portpar av stående rödmålade panel.

Den stora uthuslängan belägen i öst-västlig riktning är uppförd 1905 i rött tegel på granitgrund, även då friliggande. Den har sadeltak av korrugerad eternit och fönster av gjutjärn. Dörrar och portar är rödmålade. På längsgående fasadväggar syns en rad ankarlut. Ursprungliga magasinluckor är placerade upptill.

Bevarandesynpunkter

Denna gård är i helhet rik på kulturhistoria. Gårdens ålder och byggnaderna i sig gör att de är viktiga att bevara för framtida upplevelser av historisk bebyggelse. Gården har tillbaka i tiden, som framgår av kartan 1787, utgjort en i raden av gårdar längs vägen norrut. Byggnaderna, dels den stilfulla men inte fullt så gamla bostaden, dels de

äldre lagårds- och magasinbyggnaderna, motsvarar den kringbyggda gården vilken varit landskapstypisk i många hundra år.”

Gården är belägen inom riksintresse för kulturmiljö, Kyrkomiljö med Nordens äldsta bevarade stenkyrka samt kungsgård som under medeltiden omvandlats till kloster. (RAÄ beslut 1997-08-18). Riksintressen får inte påtagligt skadas.

Gårdens ekonomibyggnader är skyddade i gällande detaljplan med bestämmelsen q=kulturhistoriskt värdefull bebyggelse enligt 3 kap 12 § PBL. Hela planområdet omfattas också av 3 kap 12 kap § PBL. Användningsbestämmelse UuK medger upplag, lager, ej detaljhandel.

Yttrande

Solceller i den utsträckning som anges i ansökan bedöms innebära att upplevelsen av det enhetliga taklandskapet förändras och försämrats då det enhetliga eternittaket delvis täcks och fragmentiseras. Solcellerna står därmed i strid mot detaljplanens bestämmelser om skydd för området och byggnadernas kulturmiljövärden. Gården ingår i den riksintressanta helhetsmiljön kring kyrka och kungsgård vilket gör att miljön är mer känslig än motsvarande gårdsmiljö med annan belägenhet. Den befintliga korrugerade eterniten är förvisso inte ursprunglig men är väl anpassad till gårdens karaktär. Det ur kulturmiljösynpunkt bästa alternativet hade varit att placera solcellerna i en miljö som inte är lika kulturhistoriskt värdefull eller på andra mindre värdefulla byggnader inom fastigheten eller på ställningar på marken. Ansökan avstyrks därmed. Ifall det trots det övervägs att meddela bygglov för solceller på byggnaderna bör de utföras i mindre omfattning och placeras med större omsorg, t ex genom att minskas i antal och koncentreras till östra byggnadens norra del där de inte är så framträdande utifrån omkringliggande gatunät.

Petter Eiring

Stadsantikvarie Lunds kommun